

MŮJ DEN

PROJEKTOVÝ DEN

Anotace:	Co kdyby místo školy musely děti pracovat? Jaké překážky brání dětem v některých částech světa získat vzdělání? Krátké filmy a navazující aktivity pomohou žákům porovnat jejich každodenní život s osudy indické dívky Kamar a afghánského chlapce Farídulláha. Porovnají své možnosti se zkušenostmi dětí z jiných částí světa – a třeba je to inspiruje k zamyšlení nad tím, jaké překážky ve vzdělávání existují a co by se s nimi dalo dělat.
Vzdělávací oblasti a obsahové vzdělávací okruhy:	ZV a GV: člověk a jeho svět (1. stupeň ZŠ), člověk a společnost, jazyk a jazyková komunikace, člověk a zdraví, člověk a svět práce OV: společenskovední vzdělávání / občanský vzdělávací základ, jazykové vzdělávání a komunikace, vzdělávání pro zdraví
Průřezová témata:	ZV a GV: OSV OV: OVDS
Klíčové kompetence:	ZV a GV: k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské OV: k řešení problémů, komunikativní, personální a sociální, občanské kompetence a kulturní povědomí
Doporučený věk:	10+
Cíle:	Žáci: ▪ dokážou porovnat své životní podmínky s těmi, které mají děti v rozvojových zemích ▪ rozvíjejí svoji empatii a své altruistické postoje ▪ si uvědomí význam vzdělání z hlediska kvality budoucího života
Délka:	cca 4 x 45 min. (včetně projekce)
Pomůcky:	▪ papíry A4 pro každého žáka ▪ PRACOVNÍ LIST B pro každého žáka
Postup:	První blok: 1. Před projekcí se žáků zeptáme na otázku: „Jak vypadá váš den?“ Tabuli rozdělíme na ráno/dopoledne/odpoledne/večer/noc. Ptáme se dětí, co v jednotlivých částech jejich běžného všedního dne dělají a zapisujeme jejich odpovědi na tabuli. Poznámka: Ještě před projekcí filmu je dobré dětem krátce představit odkud Kamar pochází

(alespoň ukázat Indii na mapě).

2. Následuje **projekce filmu Náramky od Kamar.**
3. Po projekci provedeme stručnou reflexi *metodou Jedno slovo*.
4. Následně se děti ptáme na rozdíly mezi jejich běžným dnem a dnem hlavní hrdinky. Tyto rozdíly opět zapisujeme na tabuli.
5. V závěru diskutujeme o hodnotách a potřebách dětí (např. jak důležité je vzdělání, komunikace s vrstevníky, volný čas na hraní, pocit bezpečí apod.).
6. Blok uzavřeme tématem dětské práce (např. otázkami: *Co si pod pojmem dětská práce představíte? Znáte nějaké konkrétní příklady dětské práce? Jaké jsou příčiny dětské práce?*).
Tip: Děti často zajímá, jak to s Kamar dopadlo, v rámci lekce můžete v *Otázkách a odpovědích* najít krátké shrnutí toho, jak se Kamar krátce po natočení snímku dařilo.

Druhý blok:

1. Následující blok zahájíme otázkou, jak by žáci naložili s úplně volným dnem. Nápady si stručně poznamenají a poté je ve dvojicích sdílejí. Jedna z dvojic svoje tipy nahlas prezentuje, zapisujeme je na tabuli. Ostatní žáci doplňují své nápady, pokud se liší.
Tuto aktivitu můžeme také doplnit/nahradit pohybovější aktivitou “židličky”, při které si děti vyměňují místa v kroužku dle položených otázek (např.: místa si vymění ten, kdo: ve volném čase rád hraje hry / odpočívá / kouká se na TV / hraje si venku / poslouchá písničky / čte knížky...).
- Poznámka:** Ještě před projekcí filmu je opět dobré dětem krátce představit odkud Farídulláh pochází (alespoň ukázat Afghánistán na mapě).
2. Následuje **projekce filmu Farídulláh má dnes volno.**
3. Po projekci provedeme stručnou reflexi *metodou Jedno slovo*.
4. Následuje diskuse v lavicích nebo v kroužku. Vrátime se k úkolu, který žáci vypracovali před filmem. Ptáme se, jak by s volným dnem asi naložil Farídulláh. Předem jim můžeme rozdat *PRACOVNÍ LIST B*. Pokud žáci film sledovali pozorně, určitě nebude v jejich úvahách chybět to, že by šel do školy. Porovnáme toto přání se seznamem činností, které dala před filmem dohromady celá třída.
Tip: Děti často zajímá, jak to s Farídulláhem dopadlo, v rámci lekce můžete najít krátký *Epilog k filmu*, který je buď možné dětem krátce shrnout nebo video pustit a číst dětem titulky.

Doplňující aktivita:

Na závěr můžeme děti vyzvat, aby nakreslily něco, co by hlavním postavám Kamar nebo Farídulláhovi přály. Kdo bude chtít, může svůj obrázek odprezentovat spolužákům a následně je možné uspořádat ve třídě malou výstavku přání pro Kamar a Farídulláha.

Zkušenosti z praxe:

Projektový den jsem realizovala ve 4. třídě v rámci čtyř vyučovacích hodin. Dle doporučení jsem den rozdělila na dva bloky – první část byla věnována příběhu Kamar, druhá poté Farídulláhovi. Děti oba příběhy velmi intenzivně prožívaly. Všimly si nespravedlností a těžkých podmínek, v nichž hlavní hrdinové ve filmech žijí. U filmu o Kamar žáky zajímalo, kolik si Kamar s maminkou za svou práci vydělají, a chtěly si přepočítat rupie na koruny. U filmu o Farídulláhovi žáci silně prožívali chování otce a předáka, kteří děti zneužívali k práci. Děti samy usoudily, že hrdinové neměli šanci naučit se bránit svá práva, protože nechodili do školy.

Velkým přínosem bylo porovnání běžného dne žáků s dnem hrdinů z filmů. V závěru žáci sami jmenovali základní potřeby dítěte jako hra, škola, bezpečí, jídlo nebo zázemí, což ukazuje, že porozuměli tématu. Ptali se také, zda je vůbec legální, že děti takto pracují, a co by se stalo, kdyby takové děti žily v České republice. Díky materiálům z JSNS (otázky a odpovědi), jsem dovedla dětem odpovídat a také jsme se dozvěděli i o dalším pokračování příběhu Kamar, což děti velmi zaujalo.

Osvědčilo se mi střídání forem práce – diskuse v kruhu, evokace ve dvojicích, „místa si vymění“.

Děti pracovaly s velkým zájmem a empatií a z hodin si odnášeli i takové povzbuzení, že přesto, že škola a učení je někdy „otrava“, je pro ně a jejich budoucnost zásadní. Radka Lazorová, 3. třída, ZŠ Děčín II, Kamenická 1145

Vendula Burdová, 4. třída, ZŠ Kapitána Jasioka Havířov